

Маджд Світлана Михайлівна
к.т.н., доцент, доцент кафедри екології
Національний авіаційний університет

БАСЕЙНОВИЙ ПРИНЦИП УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Європейська інтеграція України та реалізація пріоритетних напрямків водоохоронної політики України передбачає впровадження інтегрованого підходу в систему управління екологічною безпекою поверхневих водних об'єктів, як сучасного механізму охорони, використання та відтворення водних ресурсів за умов інтенсивного антропогенного навантаження.

Невід'ємною складовою екологічної політики нашої країни та її найважливішим чинником сталого розвитку суспільства, виступає управління водними ресурсами за басейновим принципом [1]. Адміністративно-територіальний принцип управління водними ресурсами, в умовах інтенсивного техногенного впливу, неспроможний забезпечити еколого-збалансований розвиток водних об'єктів та відновити їх здатність до самовідновлення, оскільки, при управлінні водними ресурсами за даним принципом, неможливо контролювати антропогенний вплив на басейни річок [2,3]. Басейновий же принцип управління, передбачає комплексне управління водними ресурсами в межах басейнів річок, що дозволить контролювати понаднормативні та несанкціоновані скиди забруднюючих речовин антропогенного походження до їх басейнів [4-6]. До того ж, басейновий принцип управління водними ресурсами дозволяє запобігти негативних наслідків антропогенного впливу на річки та завчасно вжити відповідних водоохоронних заходів, в межах їх басейнів.

На практиці це означає зміну методів управління, за рахунок залучення до системи управління зацікавлених водокористувачів, які напряду заінтересовані в еколого-збалансованому розвитку водних ресурсів, якими вони користуються. Даний принцип управління має базуватися на методології, яка включала як

теоретичні так і експериментальні методи досліджень [7]. Теоретичні методи досліджень передбачають: аналіз, узагальнення та систематизацію основних причин і наслідків антропогенного впливу на екологічний стан поверхневих водних об'єктів України; статистично-математичні методи опрацювання експериментальних даних; методи математичного моделювання просторово-часового розподілу забруднюючих речовин; методи математичного прогнозування змін розвитку басейнів річок та гідроаналітичні методи. Для експериментальних методів пріоритетними є традиційні гідрохімічні, гідробіологічні, токсикологічні та фізико-хімічні методи вимірювання параметрів забруднення водного середовища та новітні методи біодиструкції забруднювачів антропогенного походження.

Система управління екологічною безпекою поверхневих водних об'єктів за басейновим принципом управління має бути зведена до підвищення самоочисної спроможності річкових басейнів, що дозволить їм чинити опір антропогенному впливові за рахунок інтенсифікації природних механізмів самоочищення, що в кінцевому рахунку, дасть можливість річковим басейнам підтримувати належну якість води за рахунок власного самовідновного потенціалу.

Реалізація басейнового принципу управління водними об'єктами на території України з урахуванням самоочисної спроможності басейнів річок та суббасейнів дозволить забезпечити нашу країну достатнім обсягом водних ресурсів належної якості.

Список використаної літератури:

1. Ісаєнко В.М., Маджд С.М. Теоретична концепція формування еколого-небезпечних ризиків в процесі розвитку техноприродних водних екосистем. *Вісник Кременчуцького національного університету*. 2019. №1 (114). С. 121–127.
2. Дмитруха
3. Дмитруха

4. Удод В.М., Маджд С.М., Кулинич Я.І. Регіональні особливості структурно-функціональної організації розвитку техногенно змінених водних екосистем. *Вісник Кременчуцького національного університету*. 2017. №3 (104). С. 93–99.

5. Франчук Г.М., Маджд С.М., Бондарук А.В. Комплексна оцінка якості водних екосистем, забруднених скидами стічних вод аеропорту. *Наукоємні технології*. 2014. №2. С. 246–249.

6. Ісаєнко В. М., Маджд С.М. Інтегрована система управління водними ресурсами України. *VII Всеукр. з'їзд екологів з міжнарод. участю, 25-27 вересня 2019 р.* : тези доп. Вінниця, 2019. С. 84.

7. Маджд С.М. Розвиток наукових основ басейнового принципу управління екологічною безпекою техногенно трансформованих поверхневих водних об'єктів : дис. на здобуття наук. ступеня доктора. техн. наук : 21.06.01 / Маджд Світлана Михайлівна. – Київ, 2019. – 385 с.